

JELENTÉS

A MAGYAR NEMZETI MÚZEUM KÖNYVTÁRI OSZTÁLYAINAK ÁLLAPOTÁRÓL AZ 1929. ÉV MÁSODIK FELÉBEN.

I.

Az Országos Széchényi Könyvtár.

Az Országos Széchényi Könyvtár vezetését június 18-án átvéve, hozzákezdtem a halasztást nem tűrő tennivalók elvégzéséhez. Ezek között legelsőnek kellett az 1926 óta feldolgozatlanul felhalmozódott accessióval foglalkoznom. Ismeretes, hogy dotációnk szűk volta miatt már az utolsó háborus évek óta nem került egyetlen tétel kivételével számbavehető költség könyvkötésre. Amíg remélhető volt a megjelölt célra valamely rendkívüli összeg beállítása, addig elődöm abban az egyébként helyes felfogásban, hogy kötetlen könyvet a gyűjteményben véglegesen elhelyezni nem kívánatos, a vasbútorzatú nagy könyvraktárteremben a folyton gyűlő anyagot az érkezés sorrendjében felállította a kísérő katalógus-cédulákkal együtt. Ez a könyvanyag az 1929. évben már úgy felszaporodott, hogy benne eligazodni senki sem tudott, tehát valamiféle feldolgozása — még ha nem is szándékoztunk fűzött volta miatt a közönség kezébe adni — immár elodázhatatlanná vált. Megbíztam tehát dr. KEMÉNY György múzeumi könyvtárnokot a mintegy 15.000 darabot kitevő könyvhalmaz feldolgozásával, aki a megfelelő munkaterv megbeszélése után hozzáfogott és egy melléadott munkaerő segítségével remélhetőleg a jövő év közepére használatra alkalmassá tudja tenni a hatalmas anyagot. Használatra alkalmassá, de nem használhatóvá! Mert, mint említettük, az így felállított anyagot a közönség kezébe ezután sem adhatjuk mindaddig, míg a könyveknek bekötése biztosítva nem lesz. Fájdalmas látni, hogy még a háborús évek alatt a könyvkötésen keresztül vitt takarékoság mily kietlen circulus vitiosus elé állított bennünket: vagy elzárjuk a kutatás elől az újonnan szerzett anyagot, ekkor nem teljesítjük a Könyvtár alapfeladatát, vagy szabaddá tesszük, akkor kitettük a Könyvtár e laza anyagát a biztos pusztulásnak, széthullásnak.

E feldolgozással kapcsolatban vált elodázhatatlanná a nagy raktárterem világítási kérdésének megoldása. A vasállványok beépítése következtében sötétté lett raktárban a feldolgozás nem volt végezhető, hanem ki kellett szállítani a könyveket a szomszédos folyosóra, majd ugyanezt az anyagot újra vissza kellett helyezni, ami tetemes idővesztéssel járt. Ezért kénytelen voltam gondoskodni legalább akkora területrész világításáról, amekkora az új anyag elhelyezése számára kijelölt terület. Megállapodtam a SIEMENS-SCHUCKERT céggel, amely a szükséges munkálatokat a kijelölt részen az év végére előkészítette s az új év első napjaiban befejezte.

Ezt az anyagot az elődöm által előkészített ú. n. raktárrendszer figyelembevételével állítjuk fel numerus currens szerint és könnyebb kezelhetőség céljából benne bizonyos tárgyi csoportosítást állapítottunk meg. Mivel az átszervezési munkák befejeztével az egyes szakok anyagát oly elhelyezésben találtam, hogy azokba az új növedék már nem iktatható be, a negyedévenként beérkező kötelespéldány-anyagot, valamint a többi új szerzeményt dr. KEMÉNY György az általa felállított csoportokban veszi számba az 1930. év végéig. Egyidejűleg sürgős feladattá vált az anyag leltárának, kartotékcéduláinak felállítása s a közönség számára hozzáférhetővé tétele, valamint annak a szakrendszernek a lehető hamar való elkészítése, amely szerint a kartotékcédulák a jövőben felállítandók lesznek.

Vásárlásaink ezalatt az időszak alatt is abban a keretben folytak, mint az előző félévben, csak a magyar vonatkozású legszükségesebb külföldi, ill. idegennyelvű munkák megvásárlására szorítkoztunk, e részben sem szereve meg távolról sem mindazt, amit egy nemzeti és országos könyvtárnak kielégítő gyarapodása megkövetelne. Nyomasztóan érezzük az idegen imperium alá került magyar szerzők által írt s általában minden magyar tárgyú könyv megszerzése körüli mulasztásunkat. Csak töredék az, amit az elcsatolt területek könyvtermeléséből megszerezünk sikerült és bizonyára gyűjtésünk még elhanyagoltabb volna dr. SIKABONYI Antal könyvtárnok ez irányban kifejtett agitatorikus buzgalma és ügyszeretete nélkül. Örömmel említjük itt fel a miniszterelnökség 5000 pengős adományát, mely tetemes mértékben volt segítségünkre e könyvek vásárlása körül.

A külföldi kollégiumok és magyar intézetek, továbbá a belföldi egyetemi intézetek és könyvtárak intenzív munkája az eddigi évekhez képest szokatlanul megnövelte a könyvkölcsönzést és a vele kapcsolatos

munkákat, elannyira, hogy ellátását a titkár hovatovább képtelen lesz elvégezni.

Egy a közönség köréből elhangzott panasz visszhangjaként felmerült Könyvtárunk délutáni nyitvatartásának kérdése. Könyvtárunk a legutóbbi időkig 9 órától délután 4 óráig állott a közönség számára nyitva, azonban a fűtési, világítási és egyéb költségeket a könyvtár költségvetése nem bírván meg, a délutáni nyitásról az akkori vezetőségnek le kellett mondania. Előterjesztésünk a vallás- és közoktatásügyi miniszter úr öngyméltósága előtt van és nem kétséges, hogy hajlandósága ezt a kérdést a kedvező megoldás felé viszi.

Könyvtárunk anyaga két kiállításon is szerepelt, nevezetesen az Orvostörténeti kiállításon szeptember havában az Iparművészeti Múzeumban és a lengyel történettudósok látogatása alkalmából a Múzeum előcsarnokában rendezett lengyel történelmi kiállításon. Mindkettőn jelentékeny számú régi és újabb magyar könyvünk és kéziratunk volt kiállítva. Kisebb méretű alkalmi kiállítást rendeztünk a boroszlói egyetemi tanárok látogatása alkalmából a TODORESZKU-HORVÁTH Könyvtár anyagából, valamint résztvettünk a Szent István-napi ünnepekre készített alkalmi kiállításon néhány kézirattal Múzeumunk előcsarnokában.

Az év végére hosszabb feldolgozás után elkészültünk a Symbolikus Nagypáholy szabadkőmíves könyvtárának felállításával. Ez a könyvanyag egy része csupán az 1928-ban a belügyminisztérium által a Magyar Nemzeti Múzeumnak adományozott szabadkőmíves könyvanyagának. HAVRÁN Dániel c. könyvtárigazgató felügyelete alatt a rendezés munkáját PATAKI Alice végezte a könyvek mellé csomagolt helyrajzi cédulakatalógus alapján. A feldolgozás megállapította, hogy a könyvtár magyar nyelvű anyagának legnagyobb, tehát magyar szempontból legértékesebb része hiányzik; ez még a páholy székhelyén történt becsomagolás előtt kivétellett s ezidőszerint ismeretlen helyen lappang. A GALILEI- és HAJNAL-páholyok anyagát, mivel a régészeti osztálynak az általuk elfoglalt helyre szüksége volt, a ládából kivételtem s más hely hiányában a Könyvtár I. emeleti nagy raktártermében rakattam le. Ez az anyag egyelőre még nincs felállítva.

Az 1929 : XI. t.-c. záradékában kilátásba helyezett végrehajtási utasítás elkészítése során a törvény V. fejezetét tevő s a kötelespéldányt előíró rendelkezés végrehajtási utasításának tervezetét dr. GULYÁS Pál főkönyvtárnok referátuma alapján elkészítettük, így semmi sem áll útjá-

ban, hogy az új törvény a nyomdatermékek hathatósabb beszolgáltatását tegye mielőbb lehetővé.

Az Országos Széchényi Könyvtár adminisztratív szétválasztása alkalmával a Könyvtárhoz a következő tisztviselők nyertek beosztást: HAVRÁN Dániel c. könyvtárigazgató, dr. GULYÁS Pál főkönyvtárnok, dr. KEMÉNY György könyvtárnok, dr. RÉDEYNÉ dr. HOFFMANN Mária könyvtárnok, dr. SIKABONYI Antal könyvtárnok, dr. PANITY Vukoszava könyvtárnok, dr. PUKÁNSZKYNÉ dr. KÁDÁR Jolán könyvtárnok, dr. BARTONIEK Emma alkönyvtárnok, LAVOTTA Rezső zeneművészeti előadó, LÁSZLÓ Gyula könyvtári főtiszt, dr. ISTVÁNFI Károly könyvtári főtiszt, HÓMAN Borbála könyvtártiszt, dr. PARÁDI Lászlóné könyvtártiszt, AKANTISZ Viktor könyvművészeti előadó, MONDOKNÉ SCHRÖDER Margit kezelő, KERNER Lujza napidíjas, dr. KOZOCSA Sándor szakdíjnok, dr. HALÁSZ Gábor önkéntes gyakornok, PATAKY Alice beosztott polg. isk. tanárnő, dr. KUMLIK Emil ny. egyet. könyvtárigazgató.

A Könyvtár személyi viszonyainak ismertetése során örömmel említem fel HAVRÁN Dániel főkönyvtárnok kitüntetését, akinek a Kormányzó Úr Öfömlétsága a könyvtárigazgatói címet adományozta. A HAVRÁN Dánielt ért tisztesség a Könyvtár egész személyzetét meleg örömmel töltötte el, mert személyét becsüljük, nagy könyvtári tapasztalatának és aprólékosságig terjedő tudásának mindnyájan gondtalan élvezői vagyunk.

HÓMAN Borbála könyvtártisztnek a vallás- és közoktatásügyi miniszter úr folyó évi július elsejétől számítva, nyugdíjazását megelőzően hat havi szabadságot engedélyezett.

A főigazgató úr nov. 30-án 321/1930. sz. átiratával CSIZIK Nóra szaknapidíjast további szolgálattételre könyvtárunkhoz osztotta be.

Dr. KOZOCSA Sándor szakdíjnok november 1-től 1930 május hó 1-ig a Néprajzi osztály könyvtári teendőinek ellátására ideiglenesen átküldetett.

Ügyszintén dr. PARÁDI Lászlóné a Bécsben egy évre tudományos kutatásra kiküldött dr. GORIUPP Alisz alkönyvtárnok helyettesítésére a Magyar Nemzeti Múzeum Hirlaposztályába ideiglenesen kirendeltetett.

Dr. HALÁSZ Gábor önkéntes gyakornok az 1929/30. tanév tartamára a vallás- és közoktatásügyi miniszter úr 470—53/58—1929. sz. alatti rendeletével egy belföldi kutatási ösztöndíj élvezetében részesült.

Kegyeletes ünnepséggel emlékezett meg könyvtárunk dr. TODORESZKU Gyuláról, könyvtárunk nagyszívű gazdagítójáról halálának tizéves

fordulóján, nov. 27-én. A sírnál összegyűlt ismerősök és a Könyvtár tisztségviselői előtt a megboldogultnak el nem hervadó emlékezetét a Múzeum főigazgatója idézte fel meghatott szavak kíséretében.

Örömmel jegyezzük fel, hogy kiadványaink száma ez év során megszorodott eggyel. Dr. GULYÁS Pál megírta *A könyvnyomtatás Magyarországon a XV. és XVI. században* c. munkát, amelyet a Magyar Nemzeti Múzeum Baráti Egyesülete adott ki, illusztrációs anyagának tetemes része pedig a Térképészeti Intézettel fennálló csereviszony szolgáltatásaképpen nyert klisékből került ki.

A végzett könyvtári munka a következő beosztás szerint folyt: *Nyomtatványi osztály.*

HAVRÁN Dániel c. könyvtárigazgató vezette az ajándék- és vételnaplót, intézte a vásárlást és az osztály folyó ügyeit.

Dr. KEMÉNY György könyvtárnok vezette az 1926. év óta összegyűlt mintegy 15.000 drb könyvet kitevő anyag feldolgozását, továbbá az olvasótermi anyag esetről-esetre való pótlását. Segédkezett az orvostörténeti kiállítás nyomtatványainak kiválogatásában.

Dr. SIKABONYI Antal könyvtárnok gondozta az elcsatolt területek nyomtatványait, rendeléseket eszközölt, gyűjtött, résztvett folyómunkában.

Dr. PANITY Vukoszava könyvtárnok összeírta a Militaris szak hiányait, megkezdte a háborús gyűjtemény könyvanyagának átszámozását, felállította annak magyar nyelvű anyagát, esetről-esetre helyettesített a könyvkielcsönzésnél, lebonyolított egy berlini csereakciót.

Dr. PUKÁNSZKYNÉ dr. KÁDÁR Jolán könyvtárnok átvette és számozta az APPONYI-könyvtár hungarikáit. Kezelte az Ősnyomtatványok, Régi Magyar Könyvtár, régi aprónyomtatványok, TODORESZKU-HORVÁTH-könyvtár gyűjteményeit, becsléseket folytatott. Rendezte a cyrillbetűs nyomtatványokat. A magyarországi német nyomtatványokból ideiglenes kiállítást rendezett. Kiválogatta és felállította az Imp. m. gyűjteményt.

LAVOTTA Rezső zeneművészeti előadó irt 3384 főlapot és kartont és 1225 pótlapot. A folytatásos művekből a cédulák egy részét kivette és visszahelyezte a tokokba.

PATAKY Alice polg. isk. tanárnő, beosztott tisztségviselő a Symbolikus Nagypáholy könyvtárának számozatlanul maradt könyveit összevetette a számozott könyvekről készített jegyzékkel, rendezte és jegyzékelt a számozatlan könyveket, átköltöztetette a GALILEI- és HAJNAL-páholyok könyvtárát. Irt 1424 cédulát, helyettesített a titkárságon, segédkezik a dr. KEMÉNY György által vezetett könyvtári feldolgozásban.

MONDOK Károlyné kezelőnö szeptember 10-től a könyvtárba beosztva, rendezte az elemi iskolai tankönyveket, a folytatásos műveket csoportosította, 899 kartont és fölapot, 148 utalólapot 283 folytatásos cédulát írt, továbbá 530 db kartonlapot gépelt az olvasóterem részére.

CSIZIK Nóra szaknapidijas december 1-től a könyvtárba beosztva, másolta a könyvtár szakrendszerének leírását, a kötelepéldány tervezet-hez mintalapokat rajzolt.

Kézirattár.

Dr. RÉDEYNÉ dr. HOFFMANN Mária könyvtárnok végezte az 1929-es anyag leltározását, cédulázását, szakkatológusba és a végleges növendéknaplóba való bevezetését. Ilymódon feldolgozta a THALLÓCZY, CSENGERY, SCHÖNHERR, ZEMPLÉNI hagyatékot, segédkezett akták készítésében és kéziratbecslésben.

Dr. BARTONIEK Emma alkönyvtárnok feldolgozott a középkori kódexek közül ideiglenes cédulákon a végleges katalógus részére 142 darabot.

Dr. HALÁSZ Gábor önkéntes gyakornok feldolgozta THALLÓCZY Lajos hagyatékának mintegy 8000 darabra menő levelezését és kézirati anyagának cédulázását, belekezdett a PULSZKY-HAMPEL-KERN hagyaték feldolgozásába. Helyettesített a titkárságon, kölcsönzésnél, külföldieket kalauzolt, kutatókat szolgált ki.

Kötelepéldány osztály.

Dr. GULYÁS Pál vezetésével ISTVÁNFI Károly könyvtári főtiszt beiktatott 809 csomagot, elintéztet 423 reklamációt, 349 levelet, benaplózott 6407 kötelepéldányt és 7370 apró nyomtatványt.

A titkári munkakört a gépelési munkával együtt KERNER Lujza napidijas látta el.

A könyvtár használata. A könyvtár helyiségeiben: a nyomtatványi osztályban 8416 olvasó használt 22,730 kötetet. A kézirattárban 146 kutató használt 8 középkori, 254 újkori iratot, 555 irodalmi levelet.

Kölcsönzés: a nyomtatványi osztályban 2667 térítvényen kikölcsönözött 4203 mű. *A kézirattárban* 14 kölcsönző kivett 3 középkori, 23 újkori iratot, 1 facsimilét és 9 Petőfi ereklyét.

Gyarápodás. Nyomtatványi osztály: ajándék 911 db, vétel 337 db, áttétel 178 db, csere 409 db. *Kézirattár:* ajándék 108 db, vétel 90 db kézirat és 37 köteg, hagyaték 11 db, 8 láda és 4 doboz anyag. A gyarápodásból 81 db újkori kézirat, 20 db irodalmi analecta, 63 db irodalmi levél, 44 db pedig a fényképek és lemezek csoportjába esik.

Vételre fordított a nyomtatványi osztály 1434·80 pengőt, 3106·40 csehkoronát és 10753 márkát. A kéziratár 4092 pengőt.

Nevezetesebb szerzemény a nyomtatványi osztályban SEELMANN, Ch.: *Solertis studiosi lineamenta*. Wittenberg, 1695. RMK. III. 3972.

Könyvkötésre előkészítetett 110 mű.

Csere: SCHOLZ Jánossal. BARTHIUS, Conradus: *Ödenburgisches Rathaus*. Pressburg, 1670 c. munkát cserébe adtuk SEELMANN Christianus főntebb említett munkájáért. A Térképészeti Intézettel állandó csereviszonyba léptünk, mely szerint Könyvtárunk földrajzi vonatkozású könyveket és térképeket ad a Térképészeti Intézet által végzett kliséanyag elkészítése ellenében.

Ajándékaikkal könyvtárunkat a következők gyarapították:

I. A nyomtatványi osztályban:

Akademie der Wissenschaften Wien; Alapy Gyula, 2 db; Angermayer Károly; Angermayer Károly nyomdája, 2 db; Antal Jenő, Harkány; Antalfy Andor 5 db; Athenaeum nyomda.

Balázs András; Baranyai József, 3 db; Baranyai Zoltán Genf, 21 db; Barna János, 6 db; Sipeky Balázs Károly, 2 db; Belügyminisztérium, 34 db; Beöthy Kálmán, Esztergom; Berecz Dezső; Berzsényi Dániel irod. és műv. társ. Kaposvár, 3 db; Biblioteca Nazionale, Montevideo; Bibliothèque Nationale de Sofia, 7 db; Birinyi Lajos, Cleveland; Bittermann Gyula, Baja; Boross Kálmán; The Broocklyn Institut; Budapest kereskedelmi és iparkamara; Budapest székesfőváros közlekedési r. t.; Budapest székesfőváros V. ker. reálgimnáziuma; Budapest székesfőváros statisztikai hivatala, 9 db; Budapesti poliklinikai egyesület; vitéz Bokor Ignác, Sopron.

The Christopher Publishing House, Boston; Comisuinea monumentalor istorica, Kolozsvár; Comissie voor Geschiedkundige Publikazien, Haag 6 db; Concordia nyomda, 41 db; Csáky Sándor; Csányi Károly; Csillaghegyi Árpád-fürdő.

De Battenberg Domingo, Páris; Debrecen polgármesteri hivatala; Debrecen város Múzeuma, 2 db; Deutsche Bücherei, Leipzig; Dobránszky Béla; Dollinger Gyula; Domány Gyula; Duma Czikó Gyula; Dworzszak Dezső.

Eckhardt Sándor, 2 db; Egyed István; Egyházi Műintézet r. t., 4 db; Erdélyi N., 28 db; Éremtári Osztály, 234 db; Ernyey József, 14 db; Érseki iroda, Eger; Európa áru- és podgyászbizt. intézet; Erzsébet Tudományegyetem, Pécs.

Farkas László, Jászkarajenő; Fekete Mihály; Felsőház háznagyi hivatala, 22 db; Ferenczi Miklós; Finn Irodalmi Társaság, Helsinkí 2 db; Finn Konzulátus; Fischer és Krausz nyomda, 2 db; Fleischmann Gyula, 2 db; Földmívelésügyi minisztérium 2 db; Földregési Observatórium; Fővárosi Hirdető Vállalat, 9 plakát; Fővárosi nyilvános könyvtár, 2 db; Fővárosi peda-

gógiai könyvtár, 2 db; Franklin Társulat; Frigyes kir. herceg és Izabella kir. hercegnő, 11 db; Führer Adolf; Fülöp Zsigmond.

Galamb József; Gálócsy Árpád; Gabocsa László, 166 db; Globus nyomda, 2 db; Grenzbote nyomda, 10 db; Grexa Gyula; Grósz Fritz, Berlin; Gulyás Pál; Gyalui Farkas, Kolozsvár; György Lajos, Kolozsvár.

Haász Aladár, 177 db; gr. Hadik János; Havas Sándor; Herczeg Árpád; Hiersemann Karl, Leipzig; The Hispanic Society Amerika, New-York, 11 db; Hoffmann Imre; Hoffer András Debrecen, 3 kötet; Hóman Bálint, 42 kötet; Honti János; Hortobágyi Ágost, Kaposvár; Horváth Géza, 5 db; Horváth Jenő, 19 db; Horváth Károly; Höllrigl József.

I. B. U. Sz.; Institut Agraire International, Moskva 2 db; Institut Internat. Universitaire Italien, Roma; Institut National Ossolinski, Lemberg, 3 db; Instituto Oswardo Crus, Rio de Janeiro; Internat. Presse-Ausstellung, Köln; Irk Albert Pécs, 7 db; Isoz Kálmán, 29 db.

Jakabffy Elemér; Jankovits Marcel; The John Czezar Libray, Chikago, 2 db; Jónás Elemér; Joób Irén; József Műegyetem rektora; Prinz Jousuff Kamal, Kairó 3 db.

Kabos Ármin; Kamoczky Fr. Warsava; Kanadai Magyar Ujság, Winnigrag; Karch Kristóf; Karkony Jenő; Károlyi Sándor, 2 db; Kereskedelemügyi minisztérium, 4 db; Képviselőházi iroda, 26 db; Kir. Magyar Tudományegyetem növénykertje; Könyvnyomda r. t., 27 db; Özv. Krécsy Béláné; Kungl. Universitets Bibliotek, Uppsala, 3 db; Külügyminisztérium, 3 db.

Lantos r. t.; Leffler Béla, Stockholm 3 db; Leszlényi Imre; Lengyel, követség konzuli osztálya; Létményi I.; Library of Congress, Washington; Lósy-Schmidt Ede; Lovassy Sándor, 2 db; Lucifero Armando, Crotone; Ludwig Maximilian Universität, München, 4 db.

Magyar Bibliofil Társaság; Magyar kir. állami 22 felmérési felügyelőség, 15 db; Magyar kir. bányamérnöki és erdőmérnöki főiskola, Sopron; Magyar kir. központi statisztikai hivatal, 6 db; Magyar kir. legfőbb állami számvédség, 4 db; Magyar kir. meteorológiai és földmágnassági intézet, 3 db; Magyar kir. Operaház, 3 db; Magyar kir. postavezérgazgatóság, 10 db; Magyar kir. szabadalmi hivatal, 14 db; Magyar kir. vasuti és hajózási főfelügyelőség, 4 db; Magyar gyorsíró társaság, 7 db; Magyar-holland társaság; Magyar Kálvin-szövetség, 10 db; Magyar Méh kiadóhivatala; Magyar Szó szerkesztősége, Buenos-Aires, 5 db; Magyar Történelmi Társulat; Magyar Tudományos Akadémia; Magyar vegyészeti gyárosok orsz. egyesülete; Magyarországi Könyvolvasók szövetkezete, Vác; Magyary Zoltán; vitéz Málnási Ödön Eger, 2 db; Manchester Museum; Minerva nyomda; Ministère de l'Instruction Publique, Paris, 3 db; Ministère de l'Instruction Publique, Warsawa, 2 db; Miskolci Jogásélet; Musée de Georgie, Tiflis; Museums-Verein, Aachen.

National Bibliothek, Wien; The National Laboratory of psychical research, London; Nemzeti Tornaegylet; Németh Antal, 2 db; Népies Irodalmi Társaság; Nyárády Mihály, Demecser, 2 db; Nyírvíz Szabályozó Társaság, Nyiregyháza.

Orlay Ferenc, 44 db; Orsz. Könyvforgalmi és Bibliografiai Központ, 111 db; Orsz. Magyar Képzőművészeti Társaság, 2 db; Országos Társadalom Biztosító Intézet; Ostward Josephina; Odorai József, 2 db.

Palóczy Edgár, 2 db; Pauler Ákos; Pázmány Péter Tudományegyetem rektora, 5 db; Pécs város polgármestere; Pfeiffer Miklós; Pletz Pál; özv. Pórszász Lajosné, 175 db; Postavezérigazgatóság, 2 db.

Rass Károly, 5 db; Rendőrfőkapitányság, 47 db; Rijks prenten Cabinet, Amsterdam; Romhányi Sándor; Rudnyánszky Miklós.

Schimpf Árpád; Sebestyén József, Kőpec; Séve Albert, Páris; Societad, economica de amigos del Pais, Malaga; Solty János, Szeged; Schröder Attila; Sisc Ferdo, Zagreb; Spitzer Sándor, 3 db; Slonansky Notar, Praze; Stadelmann Gusztáv; Studium r. t.; Sors Pál; Süveges Elek, Miskolc, 2 db; Szabó Károly; Szabó László, 2 db; br. Szalay Gábor, 3 db; gr. Széchényi Bertalan, 2 db; Szegedi kir. törvényszék; Szekzárdy József; Székely Miklós; Székelykereszturi Casino; Szt. Erzsébet nyomda, 4 db; Szinai szerk., 5 db; Sziklay Ferenc, 11 db; Szödligeti r. k. egyházközség; Szuchy József, 3 db.

Tábori Kornél; gr. Teleki Pál; Temesváry János, 2 db; Tébe igazgatósága; Thienemann Tivadar, Pécs; Tirts Rezső; Tomcsányi Nóra és Tamás, 6 db; Tormay Cecile 4 db; Tóth László Róma, 6 db; Történeti Osztály.

Universitáts Bibliothek Innsbruck, 4 db; Universitáts Bibliothek Uppsala;

Váci Múzeum Egyesület, 2 db; Vallás- és közoktatásügyi miniszt., Varsó, 7 db; Várady Ferenc; Vármegyei Könyvkiadó; Veszprém vármegyei Múzeum; Vikár Béla; Vilhelm Eckmans Universitetsfond, Upsala; Vin ze Károly, Cartere U. S. A. 3 db; Vissnyovszky Rezső; Vizrajzi Intézet.

Washington University, St. Louis; Wick Béla, 13 db; Wigand nyomda, 21 db; Mme Robert de la Willéhervé, Le Havre.

Zolnai Vilmos.

II. A kéziratárban:

Albrecht kir. heceg; Apáthy István hagyatéka, 1 láda.

Bálint Ambrus; Binder Jenő, 8; Bráz Béla.

Cserép József, 2.

Domanovszky Sándor, 4.

Erkel Istvánné, 3; Ernyey József, 20.

Farkas Gyula, 16.

Hampel fivérek, 4 láda; br. Hatvany Lajos, 3; vitéz Házy Jenő; Hegedűs Lóránt, Hóman Bálint, 9.

Kaszedze herceg, 2; Kozocsa Sándor; dr. Király Ernő hagy.

László Gyula; Lukcsics Pál.

Özv. Madách Emmánuelné hagy.; Magyar Könyvszemle szerkesztősége, 3; Magyar Nyelv szerkesztősége; Majovszky Pál.

Osvát Ernő, 8.

Özv. Pórszász Lajosné, 16; Pukánszky Béláné.

Románné Goldzieher Klára.

Schönherr nővérek, 19 köteg.

Tomcsányi Nóra és Tamás.

Vargha Damján, 4; Gabriel Wells.

Zempléni Árpád hagy. 3 láda, 4 doboz; Zsinka Ferenc, 3.

ZSINKA FERENC †.

II.

Levéltári Osztály.

Használat: A II. félévben a Levéltári Osztályban 289 kutató használt 71,620 db iratot, 41 térítvényen pedig kikölcsonőztünk 383 db iratot.

Gyarapodás: A Levéltári Osztály anyaga e félévben vétel útján 58 db, ajándékozás útján 290 db, más osztályból való áttétel útján 51 db, örökletét útján 3456 db, 69 csomag és 15 doboz, hivatalos úton készült felvételből. 22 db, összesen tehát 3877 db, 69 csomag és 15 doboz irattal, illetőleg aprónyomtatvánnyal, könyvvel, fényképpel és pecséttel gyarapodott.

E gyarapodásból 33 db esik a középkori oklevelek, 3522 db, 69 csomag és 15 doboz az újkori iratok, 2 db a címereslevelek, 2 db a címereslevél másolatok, 9 db az 1848/49-es iratok, 26 db a genealógiai táblák, 6 db az iratjegyzékek, 53 db a céhiratok, 125 db a gyászjelentések, 13 db a pecsétek, 11 db a szakkönyvek, 4 db az apró nyomtatványok, végül 71 db a fényképek csoportjára.

Vételre 411'40 pengőt fordítottunk. (Ebből 200'— pengő az 1930. év folyamán fizettetik ki.)

Ajándékaikkal dr. BALOGH Jolán, CZAKÓ Károly, DARNAY Kálmán (Sümeg), ERDŐS Dezső (Szucsány, Szlovenszko), ERNYEY József, GLASER Lajos, HEGEDŰS Lóránt, gróf HUGONNAY Kálmán, gróf KÁROLYI Lászlóné szül. gróf APPONYI Franciska (Fót), a Magyar Nemzeti Múzeum Éremtára, Barone Alessandro Augusto MONTI della Corte (Rigoline di Corte Franca, Brescia), OSTFFY Lajos (Ostfi-Asszonyfa; kétizben), báró PETRICHEVICH-HORVÁTH Emil, POGRÁNYI-NAGY Félix, dr. Sipeki BALÁS Károly, TEMESVÁRY János és dr. TORNIA Gyula (Csákova, Románia) gazdagították a Levéltári Osztályt.

Új örökletétként dr. GÁMÁN Béla a Nagykállóvai és Benczenczi GÁMÁN-család levéltárát, PÉTERFFY Lajos az Ikácsi és Atyai PÉTERFFY-család levéltárát, Domahidi dr. SIPOS Zsigmond a Domahidi SIPOS-család levéltárát, SZENTIVÁNYI Gáborné pedig az Iklódszentiványi SZENTIVÁNYI-család levéltárát helyezte el Osztályunkban.